

Janusz Ostoja-Zagórski, Anthony Harding, Joanna Sawicka, James Rackham, Carol Palmer

Żędowo, gm. Szubin, woj. bydgoskie,
st. 3

Informator Archeologiczny : badania 22, 58-59

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

osadniczych, 1 palenisko). Chata (nr 25) miała kształt owalny, wymiary: dłuższa oś ok. 4,1 m, krótsza oś ok. 2,8 m. Wypełnisko obiektu stanowiła tusta niemal czarna ziemia. Wewnątrz chaty znaleziono liczne ułamki ceramiki, kości zwierzęce.

Wśród jam osadniczych na uwagę zasługuje jama nr 30. Miała ona kształt owalny (wymia-ry: 170 x 85 cm). Wypełnisko jamy stanowiła tusta prawie czarna ziemia. W części środkowej obiektu znajdowało się skupisko ceramiki o wymiarach 120 x 60 cm. Pomiedzy ułamkami ceramiki (znaleziono ok. 850 fr.), występowały kości zwierzęce, oraz fragmenty polepy.

Ciekawym obiektem było również palenisko nr 21. Znaleziono w nim oprócz bardzo dużej ilości kości zwierzęcych nóż żelazny i osiekę kamienną.

Badania będą kontynuowane.

Wilkowa, gm. Łubnice, woj. tarnobrzесьkie, st. 5 - patrz okres lateński.

Władysławowo, woj. gdańskie, st. 4 - patrz wczesne średniowiecze.

Wyszembork, gm. Mrągowo,
woj. olsztyńskie,
st. 4a

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził dr Wojciech Nowakowski. Finansował BBIDZ w Olsztynie. Szósty sezon badań. Cmentarzisko ciepłopalne, wielokulturowe.

Badania stanowiły kontynuację prac prowadzonych w 1987 r. Ich celem było objęcie wykopaliskami rejonu niedostępnego w poprzednim sezonie, zajmowanego przez drogę polną. Przebadano 136 m², odsłaniając co najmniej 60 grobów.

Sezon był najbogatszym z dotychczasowych, zarówno jeżeli chodzi o liczbę przebadanych obiektów, jak i obfitość wyposażenia. Liczba znalezionych w tym roku fibuł dorównuje znaleźskom z poprzednich pięciu sezonów.

Potwierdzone zostały wcześniejsze obserwacje dotyczące generalnej trójfazowości cmentarzyska:

- faza I - cmentarzisko kultury łużyckiej
- faza II cmentarzisko kultury bogaczewskiej
- faza III - cmentarzisko grupy olsztyńskiej.

Nie uległa też zmianie ocena rozplanowania cmentarzyska. Badania potwierdziły przypuszczenia z poprzedniego sezonu o zlokalizowaniu na zachodnim skraju cmentarzyska wielkiego skupiska grobów z młodszej fazy okresu późnorzymskiego. Skupisko to uległo zniszczeniu w przeważającej części na skutek eksploatacji żwiru.

Badania będą kontynuowane w przyszłych sezonach.

Żalęcino, gm. Dolice, woj. szczecińskie, st. 4 - patrz neolit.

Żędowo, gm. Szubin,
woj. bydgoskie,
st. 3

Polska Akademia Nauk Instytut Hi-
storii Kultury Materialnej Zakład Ar-
cheologii Włkp. w Poznaniu, Uniwer-
sytet w Durham Departament Ar-
cheologii (Wielka Brytania)

Badania prowadzili doc. dr hab. Janusz Ostojka-Zagórski i dr Anthony Harding (Wielka Brytania) przy współudziale mgr Joanny Sawickiej, Jamesa Rackhama, Carol Palmer. Finansował Wojewódzki Zarząd Inwestycji Rolniczych w Bydgoszczy. Trzeci sezon badań (pierwszy w 1950 r.). Osada z okresu halsztackiego.

W ramach interdyscyplinarnych badań w mikroregionie Sobiejuchy realizowanych od szeregu lat i w związku z budową tamy na jeziorze Żędowskim oraz przepompowni na stanowisku archeologicznym nr 3 zostanie ono całkowicie zniszczone.

Pierwsze badania wykopaliskowe na st. 3 w Żędowie prowadziła w 1950 r. ekipa Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Znaleziono wówczas wiele przedmiotów wykonanych z żelaza (wędzidło, pierścień, siekierkę), kościelnych, kilkanaście ułamków naczyń oraz resztki łoża drewnianej. Stanowisko określone jako osada rybacka datowane zostało na HaD/LaA.

Badania ratownicze (zabezpieczające) podjęto we wrześniu 1987 r. Zabezpieczono odkryte w trakcie prac ziemnych budowlanych fragmenty konstrukcji drewnianych i uzgodniono z wykonawcą harmonogram prac ratowniczych na rok 1988. W trakcie badań odkryto stosunkowo dobrze zachowane elementy konstrukcyjne pomostu drewnianego biegnącego z dolnych rejonów terasy zalewowej (okresowo podtapianej) do Strugi Chomentowskiej łączącej jeziora: Sobiejuskie i Żędowskie. Na elementy konstrukcyjne mostu składały się: trzy rzędy dębowych pali wbijanych niekiedy ukośnie w podłoże. Dwa rzędy skrajne to pale o średnicy od 17 do 25

cm, rząd środkowy tworzą mniejsze kołki wspierające konstrukcję pomostu. Między rzędami wspomnianych pali zachowały się resztki konstrukcji właściwej pomostu w postaci dwóch rzędów bierwion o grubości 7-10 cm i szerokości 20-25 cm. Szerokość całego pomostu wynosiła ok. 2,5 m. Nie udało się natomiast ostatecznie ustalić jego długości. Odkryte elementy konstrukcyjne ciągnęły się na długości ok. 30 m. Istnieją jednak dane, które pozwalają nam przypuszczać, iż pomost miał w przybliżeniu około 50 m. Zasadnicze elementy konstrukcyjne pomostu były dodatkowo zabezpieczane przed działaniem wody przez kilka rzędów niewielkich palików, między którymi znajdowała się faszyna zabezpieczająca zalewane okresowo nabrzeże.

W trakcie prac eksploracyjnych zebrano kilkanaście ułamków naczyń, szydła kościane oraz znaczną ilość kości zwierzęcych. Na wyróżnienie zasługuje fakt odkrycia rzadko spotykanego na osadach brązowego naramiennika ze skośnymi naciekami. Analiza materiału zabytkowego, zwłaszcza naszyjnika z brązu pozwala przyjąć, iż pomost ten funkcjonował w okresie przejściowym między starszą i młodszą fazą okresu halsztackiego (HaC?HaD).

Badania na stanowisku zakończono, będą prowadzone nadzory archeologiczne nad kontynuowanymi tu pracami budowlanymi.